

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว (กรณีนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ ผู้ร้อง) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลยในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ถ. ๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ได้ความว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรือยุง แซ่ไซ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำพิพากษา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ถ. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ถ. ๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าว และในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แม้อคดีจะยังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้นี้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดี ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดี และการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาลไม่ใช่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ใช่กรณีต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดนครราชสีมาที่ให้ยกคำร้อง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นการยื่นคำร้องขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว จึงให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากคดีนี้ได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้ว เห็นสมควรส่งคำร้องของจำเลย โดยไม่ต้องย้อนสำนวนคืนศาลชั้นต้น และเห็นว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำร้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นตามคำร้องของจำเลยตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องในระหว่างที่คดีล้มละลายที่ผู้ร้องเป็นจำเลยยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติที่จะใช้บังคับแก่คดีนี้ ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และในขณะที่ยื่นคำร้องนี้ ยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น คำร้องดังกล่าวจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ๑๑ ต่อ ๓ เสียง

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สินขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นตามคำร้องดังกล่าว เป็นการร้องขอให้พิจารณาพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้วว่า ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ”

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายกระมล ทองธรรมชาติ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลโท จุล อติเรก	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เถลิมนิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายพัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจินดา ยงสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอนันต์ เกตุวงศ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอมร รักษาสัตย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง อำนาจจัดการทรัพย์สินภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (นายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย/ผู้ร้อง)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเสนอคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ศย ๐๐๕.๐๐๑/๐๕๕๕ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕ ถึง เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ พินัยทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ อันจะใช้บังคับแก่คดีของจำเลย อาจเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีและการพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ หมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓ ว่า จำเลยเป็นหนี้โจทก์ตามคำพิพากษาตามยอมของศาลจังหวัดนครราชสีมา เป็นเงิน ๑๕,๗๑๒,๐๕๓.๗๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๘ ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับใช้ค่าธรรมเนียมส่วนที่ศาลไม่สั่งคืน ภายหลังศาลมีคำพิพากษาจำเลยชำระหนี้ให้แก่โจทก์เพียงบางส่วน โจทก์ทวงถามแล้วจำเลยเพิกเฉย จำเลยยังค้างชำระดอกเบี้ยจำนวนถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๑๕,๔๖๒,๑๕๓.๔๑ บาท รวมเป็นเงิน ๓๕,๑๗๔,๒๐๗.๒๐ บาท จำเลยไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่โจทก์ได้ เพราะเป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัวไปเสียจากที่เคยอยู่ ปิดสถานที่หยุดดำเนินการ ไม่มีทรัพย์สินจะพึงชำระหนี้ได้ ให้ศาลพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย และให้ถอนทรัพย์สินของจำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ ศาลพิจารณาแล้ว มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕

๒. จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว พิจารณาคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๓ และให้การพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว กับให้ส่งคำร้องของจำเลยฉบับดังกล่าวตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในชั้นนี้ ให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เป็นการชั่วคราว เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว จะได้ยกคดีขึ้นพิจารณาต่อไป

โดยที่คำร้องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นได้อีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๘ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๓๓๕
๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖
๓. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้หรือไม่
๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจจัดการทรัพย์สินภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก เนื่องจากศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เสนอคำร้องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้

ปัญหาที่สอง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจจัดการทรัพย์สินภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหานี้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังมีรายละเอียดปรากฏอยู่ในคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๔ แล้ว ให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำร้องของจำเลย (นายไพบุลย์ รัตนเศรษฐ์) ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๔๓ ซึ่งยื่นต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยผู้ร้องได้โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า จำเลยผู้ร้องถูกศาลจังหวัด นครราชสีมา มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ผู้ร้องอุทธรณ์และในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยอ้างว่าการที่ผู้ร้องถูกศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก่อนมีคำพิพากษาให้ล้มละลายในคดีที่ยังไม่ถึงที่สุด และการที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ เป็นการกระทบสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของผู้ร้องซึ่งมีอยู่โดยสมบูรณ์ก่อนมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย ดังนั้น ผู้ร้องจึงเห็นว่า การที่ผู้ร้องถูกจำกัดสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของตนเองตามพระราชบัญญัติล้มละลายอันเป็นสิทธิที่ผู้ร้องได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๕ แล้ว เห็นว่าเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็นคู่ความในคดีที่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ เนื่องจากเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นตามคำร้องเป็นการร้องขอให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สิน หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เห็นว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔ ไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สิน หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว (กรณีนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ ผู้ร้อง) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลยในคดีล้มละลาย หมายเลขดำที่ ถ. ๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่าประเด็นตามคำร้องดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตาม คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพัน รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ” จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของนายไพฑูริย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ต้องด้วยมาตรา ๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด เป็นโจทก์ฟ้อง ผู้ร้อง เป็นจำเลยในคดีล้มละลายต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ตามคดีหมายเลขคำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓ ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของผู้ร้องเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลจังหวัดนครราชสีมาต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ คดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องว่าบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นตามคำร้องที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเป็นประเด็นเดียวกับที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๕ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลายดังกล่าว ตราขึ้นเพื่อใช้บังคับเป็นการทั่วไป โดยเฉพาะในส่วนที่ให้อำนาจศาลในการสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด หรือสั่งยกฟ้องตามมาตรา ๑๔ และให้อำนาจเจ้าพนักงานดำเนินการต่างๆ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว เพื่อรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ตามมาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้และประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓๕ (๑) สามารถใช้บังคับต่อไปได้และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ก็ได้กล่าวในคำปรารภว่าเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เป็นการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ไว้แล้วโดยเฉพาะตามคำวินิจฉัย

ดังกล่าวได้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ถูกหนีเด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวที่วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ นั้น ซึ่งรวมถึงรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ตามคำขอให้วินิจฉัยในเรื่องนี้ด้วย จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำขอนี้ซ้ำอีก เพราะคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพัน รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

พลโท จุล อติเรก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ตามคำร้องได้ความว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ได้ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรือยง แซ่โซ้ง จำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และให้พิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ตามคดีหมายเลขดำที่ ถ. ๒๒/๒๕๓๗ จำเลยอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์และคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ สรุปว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕ และมาตรา ๔๘ บัญญัติคุ้มครองสิทธิบุคคลในการจัดการทรัพย์สินของตนได้ การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ อาจเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดี ต้องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ ซึ่งยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดี และการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งต่อดุลยพินิจของศาลไม่ใช่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ใช่กรณีต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดนครราชสีมาที่ให้ยกคำร้อง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นการยื่นคำร้อง ขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว จึงให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากคดีนี้ได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้ว เห็นสมควรสั่ง คำร้องของจำเลยโดยไม่ต้องยื่นสำนวนคืนศาลชั้นต้น และเห็นว่าจำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาลจะใช้ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย ในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่น คำร้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรให้รอการพิจารณา พิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นตามคำร้องของจำเลยตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องในระหว่างที่คดีล้มละลายที่ผู้ร้องเป็นจำเลยยังอยู่ในระหว่าง การพิจารณาของศาลอุทธรณ์โดยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วน ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และขณะที่ยื่นคำร้องนี้ ยังไม่มีคำวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณา วินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ปัญหาตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ปัญหาตามคำร้องเป็นการร้องขอให้พิจารณาพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้วว่า ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และในคำวินิจฉัย ส่วนตอนของผู้ทำคำวินิจฉัย ก็วินิจฉัยไว้ในทำนองเดียวกัน จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำร้องนี้

วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายปรีชา เถลิมนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว (กรณีนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ ผู้ร้อง) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย ในคดีล้มละลายหมายเลข คำที่ ถ. ๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริง

ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรืออยู่อง แซ่ไซ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ศาลจังหวัดนครราชสีมาพิพากษา เป็นคดีหมายเลขคำที่ ถ. ๒๒/๒๕๕๓ คดีหมายเลขแดง ที่ ถ. ๕/๒๕๕๓ สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าว และในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๖ บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันที่จะจัดการทรัพย์สินของตนได้ การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

บังคับแก่คดี ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดี และการพิทักษ์ทรัพย์ ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาลไม่ใช่โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ใช่กรณีต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดนครราชสีมาที่ให้ยกคำร้อง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นการยื่นคำร้อง ขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว จึงให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากคดีนี้ได้เข้าสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้วเห็นสมควร สั่งคำร้องของจำเลยโดยไม่ต้องยื่นสำนวนคืนศาลชั้นต้น และเห็นว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิ ของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำร้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็น ตามคำร้องของจำเลยตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องในระหว่างที่คดีล้มละลายที่ผู้ร้องเป็นจำเลย ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็น บทบัญญัติที่จะใช้บังคับแก่คดีนี้ ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และยังไม่มีคำวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น คำร้องดังกล่าวจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นการพิจารณา

ประเด็นคำร้องที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปคือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นตามคำร้องดังกล่าว เป็นการร้องขอให้พิจารณาพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้วว่า ชัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ” จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนศาลพิพากษาให้ล้มละลาย ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของนายไพบุลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลยในคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนศาลพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง โดยมีรายละเอียดตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องนายไพบุลย์ รัตนเศรษฐ์ หรือนายยูง แซ่โซ้ง จำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เรื่องล้มละลาย ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ศาลจังหวัดนครราชสีมาพิพากษาเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ สั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๓ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓

๒. จำเลยอุทธรณ์ ในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ โต้แย้งสรุปว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ที่ใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แม้คดียังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาล รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ชัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และเป็นการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดี ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งยังมีได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขอให้

ส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลจังหวัดนครราชสีมา
ส่งคำร้องว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาล ไม่ใช่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

๓. จำเลยอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำร้องให้รอการ
พิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน
๒๕๕๓ เป็นการยื่นคำร้องขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจ
ของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว จึงให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยก
คำร้องของจำเลย แต่เนื่องจากคดีนี้ได้เข้าสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้ว เห็นสมควรส่งคำร้อง
ของจำเลย โดยไม่ต้องยื่นสำนวนคืนศาลชั้นต้น และเห็นว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาล
จะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย
ในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำร้องครบถ้วน
ตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็น
ของจำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นตามคำร้องที่ต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓
ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนศาลพิพากษา
ให้ล้มละลาย ซึ่งได้แก่มาตรา ๒๒ ที่บัญญัติว่า “เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้
ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

(๒) เก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับ
จากผู้อื่น

(๓) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้”
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ
เพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ

และเสรีภาพนั้นมิได้” เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว (กรณีนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ ผู้ร้อง) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลยในคดีล้มละลาย หมายเลขดำที่ ล. ๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ความว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรือยออง แซ่โซ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมาขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และศาลจังหวัดนครราชสีมาได้มีคำพิพากษาสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด

จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นใจความว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน เนื่องจากกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายและคดียังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ คือผู้ร้อง ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลจึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และศาลรัฐธรรมนูญยังมีคำวินิจฉัยในเรื่องนี้ จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีและการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาลไม่ใช่โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงให้ยกคำร้อง

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดนครราชสีมาที่ให้ยกคำร้องศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่ากรณีที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำร้องตรงตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และเมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นตามคำร้องของจำเลยตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยก่อนมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ คือ ผู้ร้องยื่นคำร้องในระหว่างที่คดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และศาลรัฐธรรมนูญยังไม่มีคำวินิจฉัยในเรื่องนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปคือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ปรากฏว่าในขณะที่คำร้องดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง อันเป็นคำวินิจฉัยในประเด็นเดียวกับคำร้องข้างต้น และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ” จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำร้องดังกล่าวอีก

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของนายไพฑูริย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลยในคดีล้มละลาย หมายเลขดำที่ ถ. ๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีหนังสือที่ ศย ๐๐๕.๐๐๑/๐๐๕๕๕ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕ ส่งคำโต้แย้งของนายไพฑูริย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ถ. ๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาล มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรมดังกล่าวระบุว่า ในคดีหมายเลขดำที่ ถ. ๒๒/๒๕๓๗ หมายเลขแดงที่ ถ. ๕/๒๕๕๓ โจทก์ฟ้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้ จำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ จำเลย อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าว ขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลย ยื่นคำร้องว่า เนื่องจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับ ในคดีนี้เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาล จะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไป แม้ว่าคดียังไม่ถึงที่สุด โดยลูกหนี้ได้อุทธรณ์คำสั่งศาลอยู่ก็ตาม อีกทั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ก็ได้บัญญัติ ค้ำประกันสิทธิของบุคคลในอันจะจัดการทรัพย์สินของตนได้อยู่แล้ว การที่ศาลจะใช้บทบัญญัติ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย ในการที่จำเลยจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ จึงขัดต่อมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น โดยอาศัยมาตรา ๖ ประกอบด้วยมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ จำเลยจึงขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งเรื่องดังกล่าวเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

คำวินิจฉัย

ผู้ร้องได้ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” พิจารณาคดีแล้วเห็นว่า ในขณะที่ผู้ร้องยื่นเรื่องต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ข้อโต้แย้งของผู้ร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ บทบัญญัติแห่งกฎหมายล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จะใช้บังคับแก่คดีและยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงชอบที่จะรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคแรก โดยผู้ร้องมิได้ระบุว่าบทบัญญัติมาตราใดแห่งพระราชบัญญัติล้มละลายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่จากเหตุผลที่ผู้ร้องหยิบยกขึ้นสนับสนุนความเห็นของตนนั้น พออนุมานได้ว่า ผู้ร้องหมายถึงบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ที่ให้อำนาจศาลในการสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ซึ่งได้แก่มาตรา ๑๔ และที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แต่ผู้เดียวมีอำนาจเบ็ดเสร็จแทนตัวลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในเรื่องทั้งปวงตามมาตรา ๒๒ ในช่วงเวลาที่ผู้ร้องขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของตนไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้นปรากฏว่ายังไม่เคยมีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่เป็นปัญหานี้ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่หลังจากนั้นศาลรัฐธรรมนูญก็ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ เรื่อง ศาลจังหวัดนครราชสีมาส่งคำร้องของจำเลยที่ ๑ (บริษัท นครราชสีมาทำไม้ จำกัด) ในคดีล้มละลายหมายเลขแดง ที่ ล. ๕/๒๕๕๐ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งวินิจฉัยในประเด็นเดียวกันนี้ในคดีล้มละลายอีกคดีหนึ่งที่อยู่ระหว่างการพิพากษาของศาลฎีกาว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน โดยเฉพาะมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๒ นั้น เป็นบทบัญญัติที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อ

มาตรา ๒๕ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญ โดยที่มาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ” ประกอบกับข้อเท็จจริงใหม่ที่ว่า บัดนี้ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่เป็นปัญหาแล้วอันทำให้คำร้องของผู้ร้องไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญอีกต่อไปแล้ว จึงเห็นว่าไม่จำเป็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยประเด็นเดียวกันนี้ซ้ำอีก

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลจังหวัดนครราชสีมา ส่งคำร้องของผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีล้มละลายของศาลจังหวัด
นครราชสีมา คดีหมายเลขดำที่ ถ. ๒๒/๒๕๓๗ หมายเลขแดงที่ ถ. ๕/๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบุลย์ รัตนเศรษฐ์
หรืออุสม แซ่โซ ผู้ร้อง เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของผู้ร้อง
เด็ดขาด และพิพากษาให้ผู้ร้องเป็นบุคคลล้มละลาย

ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ ให้พิทักษ์ทรัพย์ผู้ร้องเด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕

ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของศาลจังหวัดนครราชสีมา คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา
ของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมาว่า เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราช
บัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
เข้าจัดการทรัพย์สินของผู้ร้อง ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ผู้ร้องล้มละลาย และคดียังไม่ถึงที่สุด ซึ่งรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕ และมาตรา ๕๕ ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันจะจัดการทรัพย์สินของตนได้
การที่ศาลจะใช้บทบัญญัติพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ เป็นการจำกัดสิทธิ
ของผู้ร้องในการจัดการทรัพย์สินของตน จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ต้องด้วย
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังมีได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับ

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดี และการพิทักษ์ทรัพย์ของผู้ร้องไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดนครราชสีมา เห็นว่ากรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาล ไม่ใช่โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่กรณีต้องให้ศาล รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งที่ให้ยกคำร้อง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เป็นการยื่นคำร้องขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณา ของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของ ผู้ร้องดังกล่าวได้ จึงมีคำสั่งให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดนครราชสีมา) ที่ยกคำร้องของผู้ร้องเสีย และเนื่องจากคดีนี้ได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้ว จึงเห็นสมควรส่งคำร้องของผู้ร้อง ดังกล่าวไปเสียทีเดียว โดยไม่ต้องยื่นสำนวนคืนศาลชั้นต้นสั่งอีก และเห็นว่าคดีนี้ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้อง โต้แย้งว่า การที่ศาลจะใช้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ บังคับแก่คดี ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตนได้ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำร้องครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว และเมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรให้รื้อการพิจารณา พิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นตามคำร้องของผู้ร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

พิเคราะห์แล้ว ตามคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย นั้น ผู้ร้องไม่ได้โต้แย้งว่ามาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งโจทก์ฟ้องผู้ร้องว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของผู้ร้อง ซึ่งถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ไว้ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ผู้ร้องล้มละลาย ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งบทบัญญัติ ดังกล่าว คือมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ดังนั้น ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

วรรคหนึ่ง หรือไม่ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยแล้ว คือคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๒๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัย จึงให้ยกคำร้อง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว (กรณีนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ ผู้ร้อง) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

สำนักงานศาลยุติธรรมโดยศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้ส่งคำร้องของนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย ในคดีล้มละลาย คดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๔๓ ซึ่งเป็นคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นดังกล่าวขณะคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ในคดีล้มละลาย คดีหมายเลขดำที่ ล. ๑๑-๑๒/๒๕๔๓ จำเลยได้ยื่นคำร้องว่า เนื่องจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย คดียังไม่ถึงที่สุดซึ่งอยู่ในระหว่างอุทธรณ์คำสั่งศาลดังกล่าว จึงอาจจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการที่จำเลยจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ ดังนั้น จำเลย (ผู้ร้อง) จึงได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๕ ตามคำร้องเป็นการร้องขอให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องดังกล่าวข้างต้นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง แล้วจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สิน
หลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕
วรรคหนึ่ง หรือไม่ (ตามคำร้องของนายไพฑูริย์ รัตนเศรษฐ์ ต่อศาลอุทธรณ์ ภาค ๓)

คำร้อง

ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล.๑๑-๑๒/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่กำหนดให้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนที่จะมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการ
จำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕
วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริง

โดยสรุปตามลำดับเหตุการณ์ดังนี้

๑. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพฑูริย์ รัตนเศรษฐ์ หรือยออง แซ่โซ
เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ขอให้มีการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคล
ล้มละลาย

๒. ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ พิทักษ์ทรัพย์ของ
จำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔

๓. จำเลยอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าว และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของ
ศาลอุทธรณ์ภาค ๓

๔. จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ สรุปว่า
เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการ
กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ก่อนที่ศาลจะพิพากษา
ให้ลูกหนี้ล้มละลาย โดยคดียังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลอยู่เป็นการจำกัดสิทธิของ
จำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตนอาจขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง จึงขอให้ศาลรอ
การพิจารณาพิพากษาคดีและการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตาม
ทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๕. ศาลจังหวัดนครราชสีมา เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาล ไม่ใช่โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ใช่ว่ากรณีต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

๖. จำเลยอุทธรณ์คำสั่งให้ยกคำร้อง

๗. ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้หรือการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นการยื่นคำร้อง ขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของจำเลยดังกล่าว ให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เสีย แต่เนื่องจากคดีนี้ได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้ว เมื่อจำเลยโต้แย้งว่า การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดี เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงเห็นสมควรให้ส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญได้ โดยไม่ต้องย้อนสำนวนคืนศาลชั้นต้น

๘. สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๔ ส่งเรื่องพร้อมสำนวนดังกล่าว มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

แบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นตอนแรกเป็นการพิจารณาว่าควรจะรับคำร้องนี้ไว้ตามมาตรา ๒๖๔ หรือไม่

เห็นว่าไม่ควรรับพิจารณา เพราะผู้ร้องเป็นจำเลยในคดีแพ่งในฐานะลูกหนี้และพยายามต่อสู้ที่ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ เพื่อจะหาทางผิดผ่อนชำระหนี้จนถึงชั้นศาลอุทธรณ์ ได้โต้แย้งไม่ให้มีการพิทักษ์ทรัพย์ก่อนการสั่งให้ล้มละลาย แล้วจึงมาได้ว่าอาจขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งโดยทั่วไปก็รู้แล้วว่าเป็นมาตรการที่วางหลักการเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างกว้างขวาง จะมีข้อจำกัดได้บ้างตามข้อยกเว้นเท่านั้น และประชาชนทั่วไปย่อมรับรู้ว่ากฎหมายล้มละลายที่ใช้กันมาช้านานเป็นกฎหมายที่คุ้มครองทั้งเจ้าหนี้, ลูกหนี้ และประชาชนทั่วไปอย่างเป็นธรรมแล้ว

อย่างไรก็ดี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้รับเรื่องนี้ไว้พิจารณาด้วยคะแนนเสียง ๑๑ ต่อ ๓ ดังนั้น จึงต้องนำมาพิจารณาวินิจฉัยในขั้นต่อไป

๒. ขั้นตอนพิจารณาว่ากฎหมายล้มละลายขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ปรากฏว่าในระหว่างที่กำลังพิจารณาอยู่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สิน หลังจากศาลสั่งให้มีการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง แล้ว จึงมีผลผูกพันกรณีนี้ด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘

จึงเห็นควรยกคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชชาติย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง การวินิจฉัยว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ (โดยสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้นำส่ง*) ส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาয়งศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ มีรายละเอียดดังจะกล่าวต่อไปนี้

ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓ ระหว่างธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรือยูง แซ่ไซ่ จำเลย โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ศาลจังหวัดนครราชสีมาพิพากษาเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ สั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓

ขณะคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ ต่อศาลชั้นต้น ความว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ซึ่งจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไป แม้ว่าคดียังไม่ถึงที่สุด เพราะจำเลยได้อุทธรณ์คำสั่งศาลอยู่ อีกทั้งโดยเหตุผลของกฎหมายแล้ว ก่อนที่ผู้ร้องจะตกเป็นบุคคลล้มละลาย สถานะของผู้ร้องก็เหมือนบุคคลโดยทั่วไป อันน่าจะมีสิทธิในทรัพย์สินของตนเองได้โดยสมบูรณ์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันจะจัดการทรัพย์สินของตนได้อยู่แล้ว ซึ่งการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ร้องในการที่ผู้ร้องจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ จึงขัดต่อ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กรณีจึงเป็นการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติกฎหมายบังคับแก่คดีอันต้องด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังมีได้ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว อีกทั้งคดีนี้ศาลยังมีได้

* นำส่งตามหนังสือที่ ศย ๐๐๕.๐๐๑/๐๐๕๕๘ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕

มีคำพิพากษา เพราะการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีล้มละลายก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาเท่านั้น จึงขอให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีและการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาล ไม่ใช่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงมีใช้กรณีต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลจังหวัดนครราชสีมาต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ของผู้ร้องที่อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดแล้วเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ การที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ จึงเป็นการยื่นคำร้องขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ย่อมเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของผู้ร้องดังกล่าว การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องจึงเป็นการไม่ชอบ ให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ลงบังคับวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เสีย แต่เนื่องจากคดีนี้ได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แล้ว จึงเห็นสมควรส่งคำร้องของผู้ร้องดังกล่าวไปเสียทีเดียว โดยไม่ต้องย้อนสำนวนคืนศาลชั้นต้นและเห็นว่าเรื่องการที่ขอให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของกลุ่มความให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิกลุ่มความโต้แย้งศาลได้ ถ้าเห็นว่าศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญบังคับแก่คดีของตน โดยให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นขอโต้แย้งของกลุ่มความให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยก่อน คดีนี้ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาลจะใช้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ บังคับแก่คดีเป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของจำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตนได้ ขัดต่อมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงเป็นการยื่นคำร้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว และเมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงเห็นสมควรให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นตามคำร้องของผู้ร้องตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณา พิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

มาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้ บังคับมิได้”

เมื่อพิจารณาทบทวนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖ จะเห็นได้ว่าการ เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบังคับแก่คดีที่กำลังพิจารณาอยู่
- (๒) ศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๖ คือขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ
- (๓) ยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น

พิจารณาแล้ว การส่งความเห็นของจำเลยต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง กล่าวคือ เป็นกรณีที่ศาลจะใช้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลายบังคับแก่คดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล และคู่ความ โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ดังนั้น จึงเห็นว่า เรื่องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

จะได้พิจารณาประเด็นตามคำร้องซึ่งมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่ให้อำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้หลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

โดยที่ผู้ทำคำวินิจฉัยนี้ได้วินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ (คำวินิจฉัยส่วนตัว) ว่า มาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้หลังจาก

ที่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย
ในประเด็นข้อกฎหมายอย่างเดียวกันอีก
ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิตินันท์ประภาส
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว (กรณีนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ ผู้ร้อง) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ หรือยุง แซ่โซ้ง เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ ตามคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าว และในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย แม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุด เพราะลูกหนี้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ บังคับแก่คดีนี้ อาจจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งยังมีได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ จึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดี และการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาลไม่ใช่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ใช่กรณีต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ

พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ยกคำร้อง แต่เมื่อจำเลยอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำสั่งว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ บังคับแก่คดีโดยให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของ จำเลยก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์สินของตน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง คำร้องของจำเลยครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นตามคำร้องของจำเลยตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ในส่วนที่ กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ล้มละลาย เป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการจัดการทรัพย์สิน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามปัญหาดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาล มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ